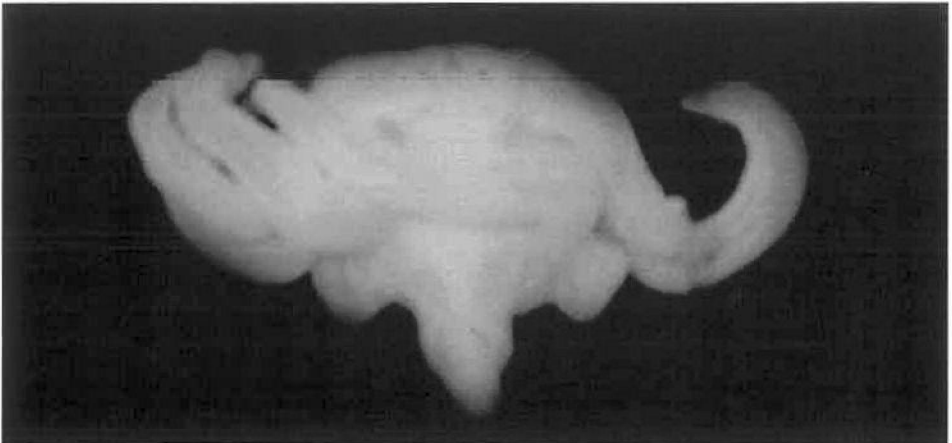

**HET PARASITAIRE ROEIPOOTKREEFTJE *SPLANCHNOTROPHUS ANGULATUS*
HECHT, 1893 IN NEDERLAND – MARCO FAASSE**

INLEIDING

Splanchnotrophus-soorten zijn roeipootkreeftjes die parasitair leven tussen de ingewanden van verscheidene soorten naaktslakken. Bij eidragende vrouwtjes steekt het staartstuk met de eizakjes door de lichaamswand van de slak heen naar buiten. De eizakjes zien er uit als kromme worstjes die iets uit het midden van de eizakjes aan het roeipootkreeftjes vastgehecht zijn. De vrouwtjes van de parasiet zijn sterk getransformeerd, met lange uitsteeksels aan het middeldeel van het lichaam. De mannetjes zijn dwergmannetjes met een lichaamsbouw lijkend op die van vrijlevende roeipootkreeftjes en nog enige beweeglijkheid in het lichaam van de gastheer.

Figuur 1: Uitgeprepareerd exemplaar van *Splanchnotrophus angulatus*.

RECTIFICATIE

Door Faasse & Ligthart (2007) werd de parasiet *Splanchnotrophus brevipes* gemeld van de naaktslak *Aeolidiella glauca* (kleine vlokslak) bij Scharendijke. Voor determinatie werd Gotto (1993) gebruikt. Dit boek vermeldt alleen *S. brevipes* en *B. gracilis*. Een nieuwe editie (Gotto, 2004) vermeldt als derde soort *S. angulatus*. Uit opnieuw bekijken van het materiaal blijkt dat de exemplaren die wij in Nederland vonden niet tot *S. brevipes* behoren, maar tot *S. angulatus* (fig. 1). Gastheren van de laatstgenoemde soort zijn volgens

Gotto (2004) de naaktslakken *Aeolidia papillosa*, *Aeolidiella glauca* en *Aeolidiella alderi*. Ook de gastheervoorkeur van de parasieten die wij vonden, komt dus beter overeen met *S. angulatus*. Wij vonden deze soort overigens nooit in *A. papillosa*. Samenvattend: niet *S. brevipes*, maar *S. angulatus* is in Nederland waargenomen. We vonden *S. angulatus* inmiddels op meerdere plaatsen in de Grevelingen en de Oosterschelde, steeds in de kleine vlokslak (*A. glauca*). De eitjes waren steeds rose tot paars van kleur. Volgens Huys (2001) is *S. angulatus* alleen bekend van het Kanaal.

Er werden door Bas Grootjans en Peter van Bragt ook zilverblauwe knotslakken (*Cuthona concinna*) gevonden waarin splanchnotrophide roeipootkreeftjes zaten. De eitjes van deze parasieten waren wit. Enkele van deze parasieten zijn geconserveerd. De parasieten zijn in slechte conserveringstoestand en ze zijn niet gedetermineerd. Het is dus goed er rekening mee te houden dat in Nederland mogelijk een tweede splanchnotrophide roeipootkreeftje voorkomt.

VERANDERING IN NAAMGEVING

Om verwarring te voorkomen, volgen een paar zinnen over veranderde inzichten ten aanzien van splanchnotrophide roeipootkreeftjes in onze omgeving. Huys (2001) en in navolging Gotto (2004) delen alleen *S. angulatus* en *S. gracilis* in het genus *Splanchnotrophus* in. Het genus *Lomanoticola* bevat de soorten *L. insolens* en *L. brevipes* (voorheen *S. brevipes*).

DANKWOORD

Godfried van Moorsel (ecosub) wees ons op *S. angulatus* en de voorkeur van deze parasiet voor *Aeolidiella glauca* en gaf ons inzage in Gotto (2004).

REFERENTIES

- FAASSE, M.A. & A.H.M. LIGTHART, 2007. Een parasitair roeipootkreeftje in een naaktslak in de Grevelingen: *Splanchnotrophus brevipes* Hancock & Norman, 1863. *Het Zeepaard* 67(3): 82-84.
- GOTTO, V., 1993. Commensal and parasitic copepods associated with marine invertebrates (and whales). *Synopses of the British Fauna (New Series)* no. 46.
- HUYS, R., 2001. Splanchnotrophid systematics: a case of polyphyly and taxonomic myopia. *Journal of Crustacean Biology* 21(1): 106-156.